

Robert Triffin: MONOPOLISTIC COMPETITION AND GENERAL EQUILIBRIUM THEORY, Harvard University Press 1940, § 2.50.

Chamberlin's, Robinson's og Stackelberg's Arbejder paa den ufuldkomne Konkurrences Omraade har hver sit Særpræg og er for saa vidt selv Exempler paa differentierede Varer. Et Forsøg paa en Syntese maa derfor være overmaade velkommen. *Triffin* har paa dette Omraade forsøgt, hvad *Haberler* med saa stort et Held har forsøgt paa Konjunkturteoriens Omraade; han har stillet Spørgsmaalet: I hvilket Omfang er Forskellen mellem de forskellige Forfatteres Problemstillinger, Teknik og Resultater blot af terminologisk Art, og i hvilket Omfang er Forskellene virkelige?

Fremstillingen heraf tager næsten de første 100 af Bogens 189 Sider, nemlig Kapitel I og II. I Kapitel III foreslaar *Triffin* en ny Sprogbrug; dens Enkeltheder maa her forbigaa, kun skal nævnes at Forfatterens Redskab under Udskillelsen af de forskellige Begreber bestandig er det gammelkendte Begreb *Krydselasticiteten*. Ved *Krydselasticitet* forstaar man som bekendt den relative Tilvæxt i den ene Sælgers (Købers) afsatte (købte) Mængde divideret med den relative Tilvæxt i den anden Sælgers (Købers) Pris. *Triffin* bruger dette Begreb uden at nævne dets Navn, og det forekommer Anmelderen, at Begrebet er særdeles velegnet hertil. Ved Hjælp af det kan man bekvemt udtrykke, hvad man mener med Konkurrencens *Grad*, og hvad man mener med fuldkomment Monopol. Begrebet synes langt enklere end de Maaleinstrumenter, *A. P. Lerner* og *K. W. Rothschild* har foreslaaet

I Kapitel IV behandles Spørgsmaalet om Omkostningskurvens Betydning for Markedsformen, her findes vist ikke noget nyt.

I Kapitel V behandles Teorien for Driftsherregvinsten, her forsøges en Syntese af *Schumpeter's* Teori om den økonomiske Udvikling og Teorien for den ufuldkomne Konkurrence, men stort længere end til Antydningerne kommer Forfatteren ikke, Kapitlet er for kort og virker en lille Smule paaklistret.

Utvivlsomt ligger Bogens største Værdi i Kapitel II: »General Evaluation and Criticism of Monopolistic Competition Theories«. De tre Hovedværkers Holdning til forskellige vigtige Problemer undersøges og kritiseres. Forfatterens Resultat er, at fælles for dem alle er, at de letsindigt har videreført Anvendelsen af Begrebet »Group« eller »Industry«, uagtet dette Begreb opløser sig helt i Luft, naar man begynder at regne med differentierede Varer i Stedet for Standardvarer. I Stedet for en skarpt afgrænset Kreds af Foretagender, der under fuldkommen Konkurrence fremstiller *samme* Varer, faar man under ufuldkommen Konkurrence et Foretagende, der staar i nærmere eller fjernere Sammenhæng med en større Kreds af andre Foretagender. Man kan ikke komme nogen Vegne med at afgrænse denne Kreds overensstemmende med almindelig Sprogbrug. Dette vilde betyde, at man f. Ex. afgrænsede den Kreds af Foretagender, som fremstiller det, der i almindelig Sprogbrug kaldes en »Bil«, og underkastede denne Kreds et nærmere Studium. *Triffin* siger hertil træffende, at »an investigation of Ford's competitors will cover many *non-car* manufacturers before it bothers about the Roll-Royce company«. Det formelle Kriterium paa, hvem af alle Samfundets Sælgere der skal tages med i et Studium af Prisudviklingen og hvem ikke, er *Krydselasticiteten*. Hermed er man naaet til, hvad

Robert Triffin: MONOPOLISTIC COMPETITION AND GENERAL EQUILIBRIUM THEORY, Harvard University Press 1940, § 2.50.

Chamberlin's, Robinson's og Stackelberg's Arbejder paa den ufuldkomne Konkurrences Omraade har hver sit Særpræg og er for saa vidt selv Exempler paa differentierede Varer. Et Forsøg paa en Syntese maa derfor være overmaade velkommen. *Triffin* har paa dette Omraade forsøgt, hvad *Haberler* med saa stort et Held har forsøgt paa Konjunkturteoriens Omraade; han har stillet Spørgsmaalet: I hvilket Omfang er Forskellen mellem de forskellige Forfatteres Problemstillinger, Teknik og Resultater blot af terminologisk Art, og i hvilket Omfang er Forskellene virkelige?

Fremstillingen heraf tager næsten de første 100 af Bogens 189 Sider, nemlig Kapitel I og II. I Kapitel III foreslaar *Triffin* en ny Sprogbrug; dens Enkeltheder maa her forbigaa, kun skal nævnes at Forfatterens Redskab under Udskillelsen af de forskellige Begreber bestandig er det gammelkendte Begreb *Krydselasticiteten*. Ved *Krydselasticitet* forstaar man som bekendt den relative Tilvæxt i den ene Sælgers (Købers) afsatte (købte) Mængde divideret med den relative Tilvæxt i den anden Sælgers (Købers) Pris. *Triffin* bruger dette Begreb uden at nævne dets Navn, og det forekommer Anmelderen, at Begrebet er særdeles velegnet hertil. Ved Hjælp af det kan man bekvemt udtrykke, hvad man mener med Konkurrencens *Grad*, og hvad man mener med fuldkomment Monopol. Begrebet synes langt enklere end de Maaleinstrumenter, *A. P. Lerner* og *K. W. Rothschild* har foreslaaet

I Kapitel IV behandles Spørgsmaalet om Omkostningskurvens Betydning for Markedsformen, her findes vist ikke noget nyt.

I Kapitel V behandles Teorien for Driftsherregvinsten, her forsøges en Syntese af *Schumpeter's* Teori om den økonomiske Udvikling og Teorien for den ufuldkomne Konkurrence, men stort længere end til Antydningerne kommer Forfatteren ikke, Kapitlet er for kort og virker en lille Smule paaklistret.

Utvivlsomt ligger Bogens største Værdi i Kapitel II: »General Evaluation and Criticism of Monopolistic Competition Theories«. De tre Hovedværkers Holdning til forskellige vigtige Problemer undersøges og kritiseres. Forfatterens Resultat er, at fælles for dem alle er, at de letsindigt har videreført Anvendelsen af Begrebet »Group« eller »Industry«, uagtet dette Begreb opløser sig helt i Luft, naar man begynder at regne med differentierede Varer i Stedet for Standardvarer. I Stedet for en skarpt afgrænset Kreds af Foretagender, der under fuldkommen Konkurrence fremstiller *samme* Varer, faar man under ufuldkommen Konkurrence et Foretagende, der staar i nærmere eller fjernere Sammenhæng med en større Kreds af andre Foretagender. Man kan ikke komme nogen Vegne med at afgrænse denne Kreds overensstemmende med almindelig Sprogbrug. Dette vilde betyde, at man f. Ex. afgrænsede den Kreds af Foretagender, som fremstiller det, der i almindelig Sprogbrug kaldes en »Bil«, og underkastede denne Kreds et nærmere Studium. *Triffin* siger hertil træffende, at »an investigation of Ford's competitors will cover many *non-car* manufacturers before it bothers about the Roll-Royce company«. Det formelle Kriterium paa, hvem af alle Samfundets Sælgere der skal tages med i et Studium af Prisudviklingen og hvem ikke, er *Krydselasticiteten*. Hermed er man naaet til, hvad

Triffin kalder et Spørgsmaal om Empirik, og dermed lader han det falde. Selvfølgelig er det fuldt berettiget at afgrænse en Bogs Omraade til Teorien alene, men man maa endnu en Gang give *Winding Pedersen* Ret i, at hvad det nu gælder om paa den ufuldkomne Konkurrences Omraade er at bringe Empirik og Teori i Kontakt med hinanden.

Der er ogsaa noget andet, som den ufuldkomne Konkurrences Teori trænger til at bringes i Kontakt med. Det er den svenske Forløbsanalyse. Triffin's Diskussion om Forventningsforudsætningerne hos Duopolister m. m. er ikke tilfredsstillende. Den bevæger sig indenfor den Spændetrøje, som Cambridgeskolens (det gælder forresten baade det engelske og det amerikanske Cambridge paa dette Omraade) *statiske* Betragtningssmaade har paalagt den. Meget af den økonomiske Teori trænger endnu til at lære, at hvad der skal forklares, er ikke en Ligevægtssituation, men en *Udvikling*.

Den centrale Teori har i de sidste 15 Aar været i en kolossal Udvikling. For kun 15 Aar siden havde den klassiske Arbejdsværdilære akkurat lige opgivet sin sidste Pindsvinestilling: Udenrigshandelens Teori. Samtidigt rettedes der fra to Sider et dødbringende Slag mod den neoklassiske Teori. Den ene Side var Chamberlin's, Robinson's og Stackelberg's Front. Den anden var Stockholmskolens. Faa Aar senere vendte Keynes op og ned paa alting. —

Triffin's Bog giver Læseren god Lejlighed til at sætte sig ned og puste et Øjeblik i alt dette Hurlumhej og prøve paa at samle sine Tanker et Øjeblik om det Spørgsmaal: Hvad afgørende nyt har den ufuldkomne Konkurrences Teori givet os? Utvivlsomt vil hans Tanker derpaa kredse om Spørgsmaalet: Hvilke Brist har den *selv*, hvor maa vi nu sætte ind? Ogsaa paa dette sidste Spørgsmaal giver Triffin en god Del af et Svar.

Hans Brems.

Prokopovicz: DIE NATÜRLICHEN HILFSQUELLEN DER USSR. 40 Sider. Europa Verlag, Zürich, New York.

—: *RUSSLANDS VOLKSWIRTSCHAFT UNTER DEN SOVJETS.* 440 Sider. Samme Forlag.

—: *L'INDUSTRIALISATION DES PAYS AGRICOLES ET LA STRUCTURE DE L'ECONOMIE MONDIALE APRES LA GUERRE.* 314 Sider. Edition de la Bacconière, Neuchatel.

Engang i Begyndelsen af Tyverne blev en Gruppe russiske Videnskabsmænd, hovedsagelig Statsøkonomer, forvist fra deres Fædreland, en Maade at befri sig for besværlige Undersaatter paa, som Sovjetregeringen kun sjældent har betjent sig af.

I denne Gruppe indgik blandt andre den dengang allerede landskendte Statsøkonom, Professor Sergej Nikolajvitsch Prokopovicz, som han efter et længere Ophold i Tjekoslovakiet nu skriver sit Navn.

Som den fremragende Satsøkonom han er, indgik Prokopovicz som Minister for Handel og Industri i det første efter Revolutionen i 1917 dannede russiske Ministerium, det Ministerium, som sidst paa samme Aar blev fejlet til Side af de mere haardhændede Bolscheviker.

Efter sin Landsforvisning bosatte Professoren sig i Berlin, hvor han straks begyndte at skrive om russiske økonomiske Forhold. To eller tre Bøger om dette Emne naaede han at faa skrevet og udsendt, før Hitler kom